

PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI
IMHALLEF
ONOR. CHRISTIAN FALZON SCERRI

Seduta ta' nhar il-Ħamis, 23 ta' Settembru, 2021

Rikors Maħluf Nru: 840/2021

CKV CENTRAL LIMITED

VS.

DUSK & DAWN Co. LTD U JOSEPH CAMILLERI

Il-Qorti:

1. Din hija sentenza finali dwar it-tliet talbiet imressqa minn CKV Central Limited kontra Dusk & Dawn Co. Ltd u Joseph Camilleri;

Dahla

2. B'**rikors maħluf imressaq fil-25 ta' Awwissu, 2021**, il-kumpannija attriċi fissret li hija fadlilha tiegħu s-somma ta' €36,584.02 mingħand il-konvenuti, dovuta minħabba bejgħ u kunsinna ta' prodotti tal-ikel;
3. Billi skont il-kumpannija attriċi s-somma ta' €36,584.02 hija ċerta, likwida u dovuta u billi dejjem fil-fehma tal-kumpannija attriċi, l-imsemmija konvenuti

m'għandhomx eċċezzjonijiet xi jressqu kontra din it-talba għall-ħlas, hija talbet lil din il-qorti li:

«Taqta' u tiddeċiedi din il-kawża bid-dispensa tas-smiġħ, ai termini ta' ta' l-Artikoli 167 et sequitur tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta; u

Tiddikjara li l-konvenuti huma debituri tal-esponenti fl-ammont ta' €36,584.02; u

Tikkundanna lill-konvenuti iħallsu lill-kumpannija esponenti l-ammont ta' €36,584.02;

Bl-ispejjeż u bl-imgħaxijiet legali skond l-għola rata permessa mil-Liġi fuq l-ammont dovut.»

4. Il-konvenuti Dusk & Dawn Co. Ltd. u Joseph Camilleri ġew notifikati fit-2 ta' Settembru, 2021. Huma għażlu li ma jressqu l-ebda nota skont l-**artikolu 170(1) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta** biex jikkontestaw is-siwi ta' dawn il-proċeduri;
5. Hekk ukoll, l-imsemmija konvenuti għażlu li ma jidhrux għas-smiġħ tat-23 ta' Settembru, 2021 biex jgħarrfu lill-qorti jekk huma għandhomx xi eċċezzjonijiet validi xi jressqu biex jikkontestaw għat-talba għall-ħlas imressqa mill-kumpannija attriċi;

Fatti

6. Nikolai De Giorgio, bħala rappreżentant tal-kumpannija CKV Central Limited stqarr fir-rikors maħluf, li l-kumpannija attriċi tbigh il-prodotti tal-ikel. Huwa jgħid li l-konvenuti xtraw minn dawn il-prodotti mingħand il-kumpannija attriċi, kif jidher mill-fatturi u r-rendikont li ġew esibiti mar-rikors maħluf minn paġna 5 sa 468 tal-atti;
7. Skont dawn il-fatturi u rendikonti, jidher li bejn Awwissu 2019 u Jannar 2020 saru għadd ta' ordnijiet ta' xiri ta' ikel li riedu jġu mqassma f'numru ta' ristoranti

differenti madwar Malta. Minn dawn id-dokumenti jidher, li baqa' bilanċ ta' €36,584.02;

8. Fit-28 ta' April, 2021, il-kumpanija attriċi bagħtet ittra uffiċjali lill-konvenuti sabiex jiġi mwettaq dan il-ħlas, iżda dan il-ħlas baqa' ma sarx;

Konsiderazzjonijiet

9. M'hemmx għalfejn illi ngħidu li l-proċeduri sommarji (aktar magħrufa bħala l-proċeduri bil-giljottina), imsemmijin fl-**artikolu 167 tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta**, huma minnhom infushom ta' natura eċċezzjonali għaliex dawn jitbiegħdu mill-prinċipju ġenerali tal-liġi li jrid li kawża għandha tinqata' wara li l-qorti tiegħu qies tal-provi u tas-sottomissjonijiet tal-partijiet kollha fil-kawża. Kemm hu hekk, fil-proċeduri bil-giljottina l-attur jitlob lill-qorti sabiex hija tgħaddi għas-sentenza tagħha fuq dak li jiġi mressaq lilha mill-istess attur u dan mingħajr il-possibilità ta' kontroll min-naħa tal-parti mħarrka;
10. Għalhekk kif ingħad f'***Emmanuel Bonello v. I.T. Properties Limited*** deċiża mill-Qorti tal-Appell fit-12 ta' Diċembru, 2005, «*F'dawn iċ-ċirkostanzi l-Qorti tkun mgħobbija b'responsabbiltà akbar billi, mingħajr l-intervent tal-kontro parti, hu mistenni minnha li tilqa' t-talba kif proposta*»;
11. Il-liġi tagħti żewġ rimedji lill-imħarrek biex iwaqqaf il-proċeduri sommarji: (i) billi jqajjem permezz ta' nota li għandha tiġi ppreżentata fir-reġistru jew fl-udjenza, li l-proċedura bil-giljottina mressqa mill-attur, «*mhix regolari jew ma tgħoddx għall-każ*»; jew (ii) billi jgħib prova *prima facie* li hu għandu eċċezzjonijiet tajba x'jagħti jew kontro-talba valida xi jressaq fil-mertu (ara ***Carmel Cortis v. Paul Fenech***, Appell Superjuri tal-11 ta' Mejju, 2015);

12. Il-konvenut huwa ħieles li jinqeda b'dawn iż-żewġ rimedji flimkien biex il-proċeduri ma jibqgħux bil-giljottina u jimxu skont il-proċedura ordinarja;
13. Jekk issir nota li l-proċedura mressqa mill-attur, «*mhix regolari jew ma tgħoddx għall-każ*» u din tiġi milqugħa mill-qorti, allura ma hemmx għalfejn li dik il-qorti tidhol fil-kwistjoni ta' jekk *prima facie* jidhirx li l-konvenut għandu eċċezzjonijiet tajba x'jagħti jew kontro-talba valida xi jressaq fil-mertu, għax f'dak il-każ il-Qorti għandha mill-ewwel tawtorizza lill-konvenut biex jippreżenta l-eċċezzjonijiet tiegħu, kif provdut fl-**artikolu 170(2) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta** (ara *inter alia Wings Couriers Ltd v. L-Avukat Dottor Leslie Cuschieri et nomine*, Appell Superjuri tas-16 ta' Frar, 2014);
14. Fil-każ tagħna, il-konvenuti la ressqo nota biex jattakkaw ir-regolarità tal-proċedura li trid tuża' l-kumpannija attriċi biex tinqata' din il-kawża; wisq anqas ma dehru fis-smiġġ tat-23 ta' Settembru, 2021 biex jippruvaw jikkonvinċu lill-qorti li huma għandhom difiża tajba biex ixxejjen it-talbiet attriċi;
15. F'ċirkostanzi bħal dawn, fin-nuqqas ta' kontestazzjoni min-naħa tal-konvenuti, din il-qorti m'għandhiex triq oħra ħlief li tissokta billi timxi billi tilqa' t-talbiet tal-kumpannija attriċi, hekk kif jgħid u jrid l-**artikolu 170 tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta**;
16. Dwar l-imgħax mitlub mill-kumpannija attriċi, il-qorti tqis li l-kreditu mitlub minnha ġej minn operazzjoni kummerċjali ta' bejgħ ta' prodotti tal-ikel, li seħħ mal-konvenuti bejn is-snin 2019 u 2020. Il-qorti tqis ukoll li l-konvenut Joseph Camilleri għandu jitqies bħala kummerċjant ladarba jidher li huwa għandu reġstrat f'ismu numru tat-Taxxa fuq il-Valur Miżjud;
17. Darba għalhekk li din l-operazzjoni kummerċjali nżammet bejn intrapriži wara l-1 ta' Lulju, 2005, allura l-imgħax li jrid jithallas mhuwiex soġġett għad-dispożizzjonijiet tal-**artikoli 1139 sa 1141 tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta** iżda huwa soġġett għad-dispożizzjonijiet tal-**artikoli 26A sa 26J tal-Kap 13 tal-**

Ligijiet ta' Malta, kif dawn ġew emendati bl-**Avviżi Legali tal-2012** u **tal-2014** (ara f'dan is-sens *Blye Engineering Co. Ltd v. Allegro Andante Limited* deċiża mill-Qorti tal-Appell fit-28 ta' Mejju, 2010). Jekk wieħed iħares lejn it-tifsira ta' intrapriża, kif miġjuba fl-**artikolu 26A tal-Kap 13 tal-Ligijiet ta' Malta**, wieħed isib li hemm magħdud magħha, persuna li ttwettaq attività ekonomika waħidha

18. Skont il-**Kodiċi tal-Kummerċ (Kap 13 tal-Ligijiet ta' Malta)**, l-interess legali li jrid jiġihallas bejn intrapriži għandu jkun imgħax sempliċi bbażat fuq rata li tkun ugwali għas-somma tar-rata ta' referenza u għallinqas tmienja fil-mija (8%) (ara **artikolu 26A tal-Kap 13 tal-Ligijiet ta' Malta**). Fil-preżent, ir-rata ta' referenza maħruġa mill-Bank Ċentrali Ewropew hija ta' 0,00 %. Jiġi b'hekk, li r-rata tal-imgħax applikabbli f'dan il-każ għandha tkun ta' 8% fis-sena;
19. Illi kreditur jista' jipproċedi bit-talba ta' imgħax għall-ħlas tardiv kontra d-debitur mingħajr ma jfakkar lid-debitur li l-ammont hu dovut (ara **artikolu 26Ċ(2) tal-Kap 13 tal-Ligijiet ta' Malta**) u l-kreditur ikollu d-dritt għall-imgħax minħabba ħlas tardiv mill-ġurnata li tiġi wara d-data jew wara t-terminu għall-ħlas stabbilit fil-kuntratt (ara **artikolu 26Ċ(3) tal-Kap 13 tal-Ligijiet ta' Malta**). Minkejja kull liġi oħra, il-perijodu għall-ħlas iffissat f'kuntratt ma jistax jaqbez sittin ġurnata kalendarja, iżda l-partijiet jistgħu speċifikatament jiftiehm u dwar perijodu itwal, sakemm din l-estensjoni taż-żmien ma tkunx manifestament ingusta għall-kreditur (ara **artikolu 26Ċ(4) tal-Kap 13 tal-Ligijiet ta' Malta**).
20. Fil-każ tagħna l-fatturi li ġew ippreżentati mill-kumpannija attriċi juru li d-debituri kellhom iwettqu l-ħlas fi żmien 90 jum. Ifisser, għalhekk li bit-tħaddim tal-**artikolu 26Ċ tal-Kap 13 tal-Ligijiet ta' Malta**, l-imgħax fuq kull ordni individwali li baqgħet mhux imħallsa, għandu jibda jgħaddi mill-għada li jkunu skadew id-disgħin ġurnata skont il-fattura, sad-data tal-ħlas effettiv;

Deċiżjoni

Għaldaqstant għar-raġunijiet fuq imsemmija din il-qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi din il-kawża billi:

- i. **Tilqa'** l-ewwel talba tal-kumpannija attriċi biex tipproċedi għas-sentenza mingħajr smiġn skont l-**artikoli 167 sa 170 tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta**; u
- ii. **Tilqa'** t-tieni u t-tielet talba tal-kumpannija attriċi u b'hekk tiddikjara u tikkundanna lill-konvenuti Dusk & Dawn Co. Ltd u lil Joseph Camilleri sabiex iħallsu lil CKV Central Limited, is-somma ta' €36,584.02, b'imgħax sempliċi bit-8% fis-sena, li jibda għaddej skont l-**artikolu 26Ċ(3) tal-Kap 13 tal-Liġijiet ta' Malta** mill-ġurnata li tiġi wara li jgħaddu d-disgħin jum imsemmi f'kull fattura;

Tordna wkoll li l-ispejjeż kollha marbuta ma' dawn il-proċeduri, jiħallsu kollha kemm huma mill-konvenuti Dusk & Dawn Co. Ltd u Joseph Camilleri.

Christian Falzon Scerri
Imħallef

Mary Josephine Musu
Deputat Registratur